

שנשתדל בחיתוננו, לשמחו, ולהתעסק בצרכי סעודת חופתו.

מכאן, לגדול שיעשה שושבינות לקטן, ואל ירע לו בעיניו לעסוק בצרכי מי שקטן ממנו.

ומיבעי לן: ולמאן דאמר פריצוף, ומתחילה היו זכר ונקבה כאחד — הי מנייהו מי משניהם סגי ברישא היהולך בראש, הזכר או הנקבה?

אמר רב נחמן בר יצחק: מסתברא, דזכר סגי ברישא.

דתניא: לא יהלך אדם אחורי אשה בדרך, ואפילו היא אשתו לפי שהליכה אחר אשה גנאי הוא לו. (17)

ואם נזדמנה לו אשה על הגשר, והיא מהלכת לפניו, יסלקנה יעקפנה לצדדין מהצד, עד שיעבור לפניו.

וכל העובר אחורי אשה [אשת איש] בנהר [שמרימה אז את בגדיה ומסתכל בה] — אין לו חלק לעולם הבא, אם רגיל הוא בכך. מפני שיבא לידי ניאוף, וסופו יורד לגיהנם — תוספות ברכות דף סא.

ואגב דברי רב נחמן בר יצחק, אזלינן מענין לענין, באותו ענין:

תנו רבנן: המרצה [המונה] מעות לאשה,

מידו לידה או מידה לידו, בשביל שיסתכל בה — אפילו דומה אותו אדם למשה רבינו, שקיבל תורה מהר סיני, לא ינקה מדינה של גיהנם.

ועליו הכתוב אומר "יד ליד — המרצה מעות מיד ליד, אפילו הוא כמשה שקיבל תורה מיד הקב"ה לידו — לא ינקה רע", לא ינקה מדינה של גיהנם.

והשתא הדרינן לענין שהזכיר רב נחמן בר יצחק לעיל:

אמר רב נחמן: מנוח, אביו של שמשון — עם הארץ היה!

שנאמר "ויקם, וילך מנוח אחרי אשתו".

הרי שלא למד הלכות דרך ארץ דברייא דלעיל, דקתני בה: לא יהלך אדם אחורי אשה בדרך ואפילו היא אשתו. (18)

מתקוף לה רב נחמן בר יצחק: **אלא מעתה, גבי אלקנה [שנביא היה — כדתניא בסדר עולם: "ויבא איש האלהים אל עלי" — זה אלקנה. עשרה נביאים נקראו "איש האלהים" ואלקנה אחד מהם] — הא דכתיב "וילך אלקנה אחרי אשתו" (19)**

האם הכי נמי נימא שאלקנה עם הארץ היה, והרי נביא היה?!

16. וכלשון הכתוב "ולאמנון ריע", ותרגומו: שושבין — מהרש"א ברכות ס"א

17. שאין דרך ארץ שילך הקטן בראש והגדול אחריו, אבל איסורא באשתו — ליכא. מהרש"א ברכות דף ס"א. וראה עוד שם, ובעיון יעקב.

18. וברש"י ברכות דף סא. הוסיף: שלא שימש תלמידי חכמים

19. בתוספות ברכות דף סא. והראשונים כאן, כתבו ששיבוש הוא, כי אין פסוק זה בכל המקרא. ובמהרש"א שם כתב, דהכוונה לפסוק: וילך אלקנה הרמתה "על" ביתו [זו אשתו],